

Jak je to s důlní vodou pod Kladnem? 1. část

Na Kladensku probíhala těžba černého uhlí od druhé poloviny 18. století. Těžba byla ukončena v roce 2002. Za necelých 230 let se zde vytěžilo cca 260 mil. tun uhlí. V souvislosti s tím bylo nutné řešit i otázky dalšího nakládání s důlními vodami.

Po ukončení těžby byla zpracována studie, na jejímž základě vydal v lednu 2003 Obvodní báňský úřad v Kladně (dále OBÚ) povolení k ukončení čerpání důlních vod a povolení k zatápění volných vyrubaných prostor. Povinností je také provádění monitoringu nástupu důlních vod.

V rámci zajištění bývalé štoly Bohumír ve Vrapicích bylo nutné upravit ústí štoly včetně odtokového potrubí tak, aby důlní vody z revíru mohly volně odtékat do místní vodoteče.

Od roku 2003 se provádí pravidelný monitoring nástupu hladiny důlních vod ve zlikvidovaných jamách Nejedlý I a Jaroslav. Hladina důlní vody na těchto objektech byla zastižena až v květnu 2006.

V říjnu 2006 vydal Krajský úřad Středočeského kraje rozhodnutí, ve kterém stanovil způsob a podmínky vypouštění důlních vod do veřejné vodoteče s uvedením přípustné a nejvyšší přípustné koncentrace znečištění těchto ukazatelů: NL, PAU, železo, mangan, Pb, Cd, pH.

V roce 2012 zadalo město Kladno zpracování „Analýzy rizik staré ekologické zátěže v průmyslové zóně Kladno východ“, aby bylo možné rozsáhlé pozemky bývalého areálu POLDI dále využívat. Ve dvou vodonosných horizontech se prokázala kontaminace podzemních vod. U hlouběji uloženého kolektoru až na úrovni přibližně 95 m pod úroveň terénu. Jako hlavní polutanty byly zjištěny ropné uhlovodíky, PAU, PCB, fenoly a chrom. Zdrojem znečištění jsou bývalé provozy koksoven a oceláren POLDI a místa dlouhodobého ukládání odpadů z výrobních procesů.

V roce 2014 pak město dle výsledků této analýzy upozornilo bývalého správce – státní podnik Palivový kombinát Ústí (dále PKÚ), na riziko kontaminace stoupajících důlních vod.

Na základě zjištění analýzy rizik a řešení jejich eliminace byla zpracována parametrická studie a dále projektová dokumentace na vyhloubení 7 monitorovacích vrtů do stařin ve východní části kladenského revíru. Realizace vrtů proběhla v letech 2016–2017, a to v hloubkách 59,3 m až 340 m. V červnu roku 2017 bylo zahájeno měření hladin ve vrtech – v té době byla úroveň hladiny důlních vod pod areálem POLDI o 21 m níže než v oblasti Libušína a o 38 m níže než v oblasti Tuchlovic. Ze všech realizovaných vrtů byly odebrány vzorky důlních vod. Analýza výsledků ukázala, že nebyla prokázána přítomnost průmyslových kontaminantů! Vrty byly zařazeny do monitoringu nastoupávání hladin důlních vod.

V listopadu 2019 byl zahájen projekt „Monitoring – Ochrana důlních vod – opatření PKÚ, s. p., I. etapa“, který měl upřesnit dobu, místo a množství vody výtoku a predikci chemického složení důlních vod s následujícími závěry. Projekt dospěl k těmto závěrům:

- K přelivu vody do Dřetovického potoka dojde s největší pravděpodobností v oblasti ústí štol Prokop, nelze však vyloučit výtok ze štol Amálie nebo Bohumír.
- Nedojde k výtoku do Týneckého potoka.
- K výtoku vody by mělo dojít pravděpodobně v roce 2032 – výtok štolou Prokop, drenážní kóta 290 m n. m.
- Množství vytékající vody bylo predikováno na 30–50 l/s, výstavba čistírny důlních vod bude nevyhnutelná.
- Ve vodách nebyly zjištěny kontaminanty z bývalého areálu POLDI.

Závěry projektu tedy zjistily další dvě možná místa výtoku důlních vod na povrch. Studium archivních materiálů a poté i ověřením v terénu byla navíc nalezena štola Ferdinand s kótou možného přelivu ± 277 m nad mořem.

Po sloučení státních podniků DIAMO a PKÚ v roce 2022 bylo na základě zkušenosti DIAMO rozhodnuto o zřízení čistírny důlních vod, aby nedošlo k významnému zhoršení současných kvalitativních parametrů povrchových toků. Je tak třeba zajistit regulaci důlních vod čerpáním s předpokládanou následnou úpravou. Protože dosud neexistovala dostatečná monitorovací síť na rozsáhlém území kladenského revíru, bude nutné tuto síť vrtů do stařin a do nadloží sloje vybudovat. Pro zahájení čerpání důlních vod bude třeba ověřit hydraulické parametry horninového prostředí, a to prostřednictvím několika jímacích vrtů, na kterých budou prováděny hydrodynamické zkoušky.

Je nutné zdůraznit, že DIAMO, s. p., jako právní nástupce původních těžebních organizací (myšlena těžba uhlí) v kladenském revíru, je právně zodpovědný pouze za kvalitu důlních vod, které budou v budoucnu vypouštěny do vod povrchových, nikoliv za řešení starých ekologických zátěží v bývalém areálu POLDI.